

Izhaja vsak torek in soboto v
jednu ob 11. uri predpoldne za mesto
ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemati ali v
Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K.,
polletno 4 K. in četrletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah
Schwarz v Solskih ulicah in Jel-
lersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se
nahajata v »Narodni tiskarni«,
ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo,
oglasne in naročnine pa na upravnništvo
»Gorice«. Oglasi se računajo po peti-
vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po
16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po
12 vin. Ako se večkrat tiskajo, raču-
nijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

„Soča“ in naša duhovščina.

Neprijeten je posel, pečati se z ljudmi, ki smatrajo sami sebe za najbolj razumne in ki teptajo z nogami vse ono, kar ve in povdarja kdo drugi, a se pri tem ne poslužujejo argumentov, ki jih stavi trezni razum, zdravi čut in smisel za pravičnost, marveč katere vodi jedino le neka trma ali pa težko prikrivano osebno sovraštvo, ki ne pozna in noče poznati drugega, kakor samo sebe. Pri takih ljudeh naletiš vedno le na odpor, na zaničevanje vsega, kar izvira od tebe in ako imajo v svojem srci še tako jasno prepričanje, da si govoril resnico. Kajti njim je le do tega, da se znosijo nad taboj in te javnosti prikažejo v neki podobni, ki te pri tej javnosti devlje v nič in ob veljavo. Takim ljudem ne prideš nikdar do konca, ker oni hočejo prodreti za vsako ceno in z vsakim sredstvom in sedeti na vrhu, ker jim to narekava sebičnost.

Ker so okoli „Soče“ in v krogu goriške „narodno-napredne“ in tako nepotrebne „stranke“ taki ljudje, zaradi tega smo popolnoma obupali nad tem, da bi se z njimi še kedaj doseglo sporazumje, in da bi ponehal goriški spor, dokler umetno vzdržuje ono stranko o seba, na katere praporju je zapisano in po črni sebičnosti narekovano osebno koristolovje.

Ako moramo odgovarjati na vsa različna izzivanja, podtikanja in na mnoge neskladnosti, ki zagledajo beli dan na papirju „Soče“, moramo storiti to radi načela, katero zastopamo in katero načelo se hudomušno tira v blato od oseb, katerej je načelo le krinka, pod katero reži grda spaka osebnega koristolovja.

Jeden tak odgovor na uvodnika zadnje „Soče“. V prvem uvodniku pod naslovom „Duhovščina na delu pri volitvah“ se pisec, kateremu, — kakor znano — je duhovščina od nekdaj trn v peti, zaganja v duhovnike ter jim očita baš one stvari, katerih se ob sedanjih volitvah zaveda on sam in njegovi pri-
staši, in s kakoršnjimi stvarmi hoče pro-

dreti on se svojim kandidatom in sicer iz golega osebnega sovraštva do kandidata pol. društva „Sloga“. To podtikanje laži, sleparstva, nasilja, spletkarjenj, strašil itd. itd. pa se vrši z jednim namenom, da se obrne s tem pozornost od čednega delovanja „narodno-napredne“ — pa na duhovščino, da se prikaže poslednja v vsej grdi luči nepoštenosti, a vodstvo „napredne“ pa v glorijski najčistejšega rodoljubja in — morale, — uprav, kakor bi se bili izvestni kolovodje šolali v politični šoli židovsko-liberalnega časopisja.

Mej drugim pravi oni pisec v svojem članku: „Zraven drugih spletkarjenj in lažij jim služi v glavnem za sredstvo pri volitvah impertinentna trditev, da „liberalci“ so „brezverci“.

Na ta stavek moramo odgovoriti, da je popolnoma resnica, da je delovanje „liberalcev“ popolnoma v protislovju z navodili — krščanske vere. Ako pa imajo oni svojo „vero“, katero so si komodno priredili sami, nas to nič ne briga, ako se isti pisec še tako zaklinja s svojim običajnim „impertinentnim“. Kajti dasi nočemo kontrolirati, ali hodita v cerkev Gabršček in dr. Tuma kot „glavna stebra“ — „narodno-napredne“, in ako hodijo v cerkev vsi njihovi pravi somišljeniki kateregakoli stanu, ali če hodijo, da li ondi delajo čast svojemu krščanskemu imenu, ali ne — brez ozira na vse to, pravimo, kaže, da imajo čudne nazore o veri, vse njihovo nastopanje v življenju in pisanju „Soče“, ki je taka, da se nad njeno pisavo zgrajajo celo naši politični drugorodni nasprotniki. Človek, ki ima pravo vero, prav gotovo ne pohujšuje široke javnosti s takimi ostudnostmi, kakor to dela „Soča“. In ako članekar v svoji demonstriki zlobi in nadutosti piše: „Ako kako ničvredno farče okreamo, kakor zasluži, ako protestujemo proti zlorabi naših cerkev v politične svrhe, ako razkrinkamo kakega zdivjanega kaplana ali kurata, ki se briga v svojem delokrogu za vse drugo, le ne za svoj poklic, ako se pravočasno postavimo po robu demoralizaciji, ki se širi tu in tam iz farovžev, ako se upiramo razširjenju

sovraštva in jeze med ljudstvom, ki prihaja iz farovžev, — ako delamo tako, kdo more potem reči, da smo brezverci?“ — odgovarjamo slovesno na to mi, da takega nastopanja ne odobrava krščanska vera. Kajti način, kako vi „kreate“ duhovnike, kako se postavljate po robu — ne demoralizaciji, marveč opozarjanju ljudstva na politično hajduštvo „narodno-napredne“ in kako se upirate razširjenju — ne sovraštva in jeze med ljudstvom iz farovžev, marveč širjenju verske morale, ki je jedina zaslomba narodu nasproti navalu tujinstva, — ta vaš način je tak, da baš vse to učinjate med ljudstvom vi sami, kar v svoji zlobi podtimate duhovščini! A vrhu tega vam moramo zaklicati, da je najslabše „farče“ in najbolj „zdivjan kurat ali kaplan“, katerega kreate si privajate pravico vi, — tisočkrat bolj, kakor „najboljše“ pisunče, ki razširja v „Soči“ smrad narodnega pohujšanja in mori v ljudstvu oni mozeg narodne samozvesti, katere mu je treba, ako hoče narodno živeti! Zdaj ob volitvah se hlinite ljudstvu, da niste brezverci, le da bi prodrli proti kandidatu, kateri je kot čist naroden značaj na poti vašemu koristolovstvu. Pa ako bi prišli mi s „krcanjem“ naprednjaških korifej, s krcanjem, kakošno si dovolijo velemožni naduteži okoli „Soče“ nasproti „kuratam in kaplanom“, ej, potem bi pač gledali njihovi somišljeniki in drugi, katere love v svoj tabor in ki se dajo loviti na nedostojnosti „Soče“ o „kuratih in kaplanih“! Pustimo torej ta kapitel v stran, ki vam je le pretveza, sredstvo v dosego nelepega cilja — maščevanja. Ostanimo rajši pri jedru. —

„Sočo“ peče, da se pozivlje č. duhovščino na delo v teh važnih hipih, ko gre iztrgati naše dobro ljudstvo iz žrela protinarodnih in protiverskih zapeljivcev in z uprav zlodejsko hudomušnostjo podtika duhovnikom razna zanemarjanja svojega poklica, ako bi šli izvrševati svoj sveti poklic na bojišče za sveto narodno stvar. Seveda, „Sočo“ to peče, ker bi najrajša, da duhovniki položijo roke v naročje in prepuste narod izvestnim elementom, da ga tirajo tja,

kjerga hočejo imeti kakor sredstvo za dosego svojih ciljev; „Sočo“ to peče, ker ve, ako vsi naši narodni duhovniki store svojo sveto dolžnost, da bi bilo zastoj prizadevanje raznih Mefistov v — slovenski koži! Toda kako pa nagovarja „Soča“ koj v drugem članku „Učiteljem-tovarišem“ — učitelje-somišljenike, da delajo na volitvah? V tem članku, katerega dokaj preveva nek neslovenski duh, ki veje iz „Učiteljskega Tovariša“ in kateremu članku so postavili za geslo „Vsi na krov!“ (iz nemškega „Alle an Bord!“) pravi mej drugim: „boriti se hočemo za (slovensko?) omiko in (slovenski?) napredek naroda, za naša (slovenska?) prava, a to ne v šoli, ampak zunaj šole“. Učitelj torej po načelu „Soče“ sme zunaj šole delovati politično, sme agitirati med ljudstvom zoper vero in narodnost, a duhovnik bi se ne smel ganiti, da ohrani ljudstvu vero in narodnost, marveč čepeti bi moral tisti čas v zakristiji, ko izkorišča ljudstvo četa dvomljivih narodnih značajev.

Nadalje stoji v tem članku to-le: „Ti odbori naj bi imeli nalog, voditi in širiti med narodom agitacijo v prilog našemu šoli in učiteljstvu prijaznemu in naklonjenemu kandidatu“.

Nu, to treba, da vprašamo: „Ali ni morda dr. Gregorčič — prijazen in naklonjen šoli in učiteljstvu? Ali ni pokazal in ne kaže tega v enomer, ne v lepih besedah, marveč v dejanju? — Kaj pa je storil dr. Tuma „za učiteljstvo in šolo“? To, da je dejal pri neki priliki, ko se ga je prasha, zakaj ne stori ničesar v deželnem šolskem svetu: „tu ne morem ničesar storiti, ker me nikdo ne posluša in je radi tega najboljše, da molčim“.

Ako pisec tega članka priporoča dr. Tuma za kandidata, dela torej zopet iz namena, da prodere „nar. napr.“ stranka proti pravemu prijatelju in dobrotniku šole in učiteljstva, dr. Gregorčiču, ker je ta slučajno duhovnik in ker bi rad postal državni poslanec dr. H. Tuma.

kar odtrgam. Ne, prav zares! Kaj ste me tako napadla?“ — A same je bilo sram; in zrdela je kot jagoda in oči so se jej nevoljno bliščale in smejala se je.

Moskvičan, ki je prodajal neko staro železo, se začudi, pa stoji ter se smeje, in ni čul: da ga je klepetavi meščan v šarki dregal: Moskvičan, Moskvičan, ali prodajš železo?“

Postale smo tam uro, morda še več. Neka postarna gospa je prišla k nam.

„Ali ni tu take mladice, ki bi se vdinjala na mesec.“

„Kako da ne?“ pravijo vse. Tudi na mesec se lahko pogodimo.“

In jele so se dogovarjati. Gospa pravi: „Delati boče to in ono, in drugo in tretje: snažiti, in kuhati in šivati in pomivati. Dam ti srebrn rubelj na mesec!“

„Poiščite si kje drugé“, rekó jej dekleta ter odstopijo od nje. Ona pa k meni: „Ali se ne pogodiš pa ti?“

„Dobro, gospa!“

In šlo sem za njo. Naj bo! sem mislila, — vendar si nekaj zaslužim. Dela se ne bojim. Ker se mora živeti, se mora tudi delati, da ne bo greh pred Bogom in sramota pri ljudeh. Kruh nikjer ne leži na poti.“ (Dalje pride).

LISTEK.

Blaga svâst.

Maloruski: M. Vovčok.

VII.

Takoj onega dne sem šla od njih. Niti poslovala se nisem, saj brata itak ni bilo doma. No, saj tam ne bo, mislila sem, tako hudo; in drugo se ne vrnem! Pojdem. Kamor me oči popeljejo, da me nikjer več ne najdejo in me ne bodo več pregovarjali in prosili! Kajti srce mi je tako občutljivo, da ne obstanem, če me bodo zopet prosili. In sklenila sem, da pojdem v Kijev.

Pridem zopet v Damjanovko. Zelo sem želela, videti svoje prve gospodarje. Tam sem malo potožila, in tudi oni so žalovali z menoj.

„V Kijev pojdem“ rečem jim. „Kadar bom tako daleč, tedaj me pozabijo, morda pozabim tudi jaz svojo nesrečo?“

„Bog ti pomagaj! Idi z Bogom. In če se hočeš povrtniti k nam, le vrni se! Radi te sprejememo, samo če bomo še živi!“

Žalostna sem odšla od njih nekega toplega jutra.

Mnogo ljudi je šlo po cesti, ali nobeden se ni zmenil za me — hvala Bogu!

Šel je mimo i Moskvičan, pa kramarski voz, pa gospod v čveterouprežni kočiji. Njegov voz je vzdignil tak prah, da je človeka kar zakril. Pa zopet je popihal vetrič s polja in zazeleneli so gaji in stepe; tu in tam je zabliščalo še kako jezero, ali pa se je razlivala kaka reka. In marsikatera družba čumakov*) mi je prišla pred oči; in ljubo mi je bilo, da sem slišala dobro besedo: Bog pomagaj! — ali pa: da so me vprašali za pot. In vse to naši prosti — ljudje, ki so spoznali doma in na poti toliko bridkosti, da živa duša ne vé koliko.

Za teden dni sem prišla v Kijev. O Bog, kako je krasen! In koliko je svetih cerkev, tega ni povedati! In koliko ljudi je tu. Ali vsi gredó mimo kakor tuji, in niti pogledajo te ne. Odpočijem se pri sv. Lavri**), potem grem iskat službe. Hodim, hodim, ali teh ulic ni bilo ne konca ne kraja. Stopim na trg — tu stoji kupec mladenk, „Božja pomoč!“ pravim.

„Hvala!“ pravijo, ti me ogledujejo, kdo sem in odkod.

*) Kupcev, ki potujejo v družbi, karavani.

**) Slavni Kijevski samostan.

Ako končno še omenimo citata o tem članku: „Borimo se za pravično stvar z orožjem dostojnosti, pravice in poštenja, nepoštena sredstva naj nas ne vodijo v boj“ — tedaj moramo zaključiti z vprašanjem: ali se naša narodna duhovščina bori mari za — nepravično stvar, ako se bori za ohranitev vere in narodnosti, ali se bori z nepoštenimi sredstvi, ako nagovarja ljudstvo, naj se ne da zvoditi od poti **poštenega** narodnega in versko moralnega življenja? Ali hoče morda naša narodna duhovščina zavajati narod v narodno izdajstvo, in ali je mar za nezdravi, tujstvu in izmožgovalcem služeci napredek?

To duhovščina ni in ni!

In ako se ruje proti taki duhovščini, je-li to pravično in pošteno?

Kdo je torej zares pravičen in zares pošten?

Odgovorite!

Volilni shod v Bovcu.

(Konec.)

Dr. Gregorčič — vladen!

G. poslanec se je vže poprej dotaknil trditve zlasti na ljuto napadanje od strani g. Dominka. Kot duhovnik je podložen kardinalu in odvisen od njega, — v politiki pa ima popolnem prosto roko, kakor vsi duhovniki. Da, pokazalo se je to tudi že javno; čisto sta postopala v dež. zboru ravno nasprotno kardinal in poslanec. V politiki nismo sluge škofov — oni nam ne zavezujejo rok. V političnih in gospodarskih zadevah smo prosti. Nesramno je pa to, da se drzne govoriti o svobodi — učitelj, ki je malo ne na vsak korak odvisen od birokracije, učitelj v naši deželi, kjer mu prepušča šolski svet se sploh vlikati v strankarstvo in politiko. Skriti bi se moral v svoji prostosti. Gotovo je, da se s tem dela krivica učitelstvu; nesramno je kar naravnost, podtikati drugemu neprostost in odvisnost, katere ni! (Odločen ugovor tudi od strani prisotnih duhovnov in nekaterih lajkov).

Proti vladni pa, pravi gosp. govornik, je pokazal tudi svojo enerzijo, in to spričuje mej drugim z interpelacijo na min. preds. predlansko leto, ki je bila radi izzivanja ponatisnena v zadnjih štev. „Gorice“. (Odvisnost si upa očitati duhovnikom stranka, katere zaupniki so dali dr. Tumi pismeno izjavo o slepi in brez pogojni pokorščini!)

„To so nam dali Italijani...“

Tako je trdil g. učitelj Kavš iz Kala o povišanju učiteljskih plač. No, g. poslanec mu je odgovoril kakor je zaslužil, kazoč, da je to pač žalosten izraz hvaležnosti (gg. učitelji mu izrečejo „hvalo“). Ako hočejo poslanci v dež. zboru s čem prodreti, treba je sodelovanja Lahov in istotako naopak. Misel o dež. š. zalogu, ki je neobhodno potreben v povišanje plač, pa je njegova, on je v novejših časih prvi izdelal načrt, se vedno zato potegoval in tudi dosegel, da se je sprejel dež. š. zalog ter da bodo učitelji dobivali od novega leta naprej po 100 gld. več z nekaterimi pripadki.

G. Klavžar govori.

Govornik se ozira na razvoj slovenskega gibanja na Goriškem, omenja tabore, čitalnice in pol. društva — vsi so delovali složno... L. 1872. je nastal razkol, ki je bil pa načel in se je dostojno razvijal brez osebnega sramotenja in obiranja po javnih listih, vendar se je vsaj kolikor toliko delovalo složno vsled kompromisov. A tudi to se je zadnje čase razbilo vsled častilakomnosti in razprtije gotovih mož, ki so si postavili za načelo in nalogo oblatiti in v nič dejati vse zasluge naših dosedanjih voditeljev ter jih moralno uničiti.

Začelo je delovati ono pogubno načelo: divide et impera (razdiraj slogo in potem vladaj). Ali narod, kateri ne spoštuje svojih mož jim ni hvaležen, jih ni vreden!

Nadalje omenja dr. Gregorčičevo desedanje neumorno in skrajno

nesebično delovanje skozi nad 15 let, povdarja zlasti njegove zasluge za slov. šolstvo v Gorici — „Šolski Dom“, za katerega je sam žrtvoval največ in še vedno žrtvuje in mu poklanjal redno vse, kar je dobival kot drž. poslanec (klici: čast mu!)

Kateri poslanec more pokazati toliko delovanje? Za to delovanje ni prejel ničesar — vsaj hvaležnost mu moramo izkazovati! (Burno pritrdjevanje).

Kaplan Abram propagator konsumnih društev.

Mej tem, ko je g. Strausgitt napadal duhovščino, da je sledna odvisna, razlegalo se je burno in dolgo-trajno reagovanje in trditve, da to ni res, pač pa da duhovščina dela vedno le za ljudstvo. V tem vstane mej naprednimi hud vihar, vzdigati začno mej divjim krikom pesti in kazati na gosp. kaplana Abrama: on je naš sovražnik, on hoče uvesti kons. društvo. V dokaz neresničnosti te splošne trditve povzame po g. Klavžarju besedo g. kaplan.

Najprej razvije in obrazloži v kratkih, a odločnih besedah kršč. socializem in njega pomen, omenja Leva XIII., pokrovitelja kršč. socializma in preide na II. slov. kat. shod in njega resolucije. Pravi nadalje, da je na nedeljskem shodu mej drugim v splošno zadovoljnost (tudi gg. učiteljev) dovolj jasno obrazložil tudi točko o kons. društvih, da so se pa nasprotniki „oborožili“ s tem lažnjivim orožjem v svrhu zjedinenja mej seboj za volitve; to je resnica, dasi je nočejo priznati! Žalibog, da jim je šlo več, sicer pametnih in razsočnih mož, na limanice, a bodo tudi na jasnem, ko se otresejo tega predsodka na lažnjivi podlagi. Pravi, da on se drži odločno avtoritete, in ta mu je kat. shod, ki skrbi za vse stanovne, zlasti za trgovski, in pozivlja prisotne, naj mu dokažejo trditve in namero o kons. društvu proti odstopu cele četrtletne plače 76 gld. (Nemir in prepir med samimi nasprotniki). Da, pravi nadalje mej splošnim ogorčenjem prisotnih — ne samo to, da ne morejo ničesar dokazati, navede jim lahko celo vrsto svojih mož, ki potrdé lahko tudi s prisego, da je bil nasproten osnovanju kons. društva. Dosedanje razmere bovske odločno nasprotujejo temu. Sploh igrajo v očeh liberalcev kons. društva veliko vlogo povsod — tako tudi tukaj. Bodi!

Po dolgem živahnem prepiru mej navzočniki samimi je omenjal dalje, da je vsakogar kot kristijana sveta dolžnost udeležiti se volitev, in kar je umevno, prav voliti. Oni ne more biti naš poslanec, ki zavrača krščanstvo in pravi, da krščanstvo, vera nima ničesar opraviti v politiki, ne, tak ni za nas, najmanj pa za delavske stanove.

Potem stavi resolucijo, ki je bila sprejeta gromovitim odobravanjem: Kdor hoče biti naš poslanec, mora biti dober kristijan, ne samo v besedi, ampak tudi v dejanju, mora biti zavzet za kršč. soc. program, kot jedino uspešen za nas, mora nanj prisegati — drugačnega ne maramo, ni za nas!

G. učitelj Uršič ugovarja, da bi se trgovci postavili proti delavcem. (Ako se niso drugače sploh, so se vže s tem, da postavljajo kandidata — liberalca, da hočejo vzeti del. stanovom poslanca, ki je v prvi vrsti njim namenjen). Nedeljski shod je stavil resolucijo, da volimo za poslanca moža kršč. prepričanja. Pravi, da obžaluje razpor (kdo ga je pa prevzročil? prašamo g. učitelja).

Dr. Gregorčič odločno protestuje proti izreku, da je kardinal vladna podrepnica, to je sramotno, skrajno žaljivo, da si upa g. Strausgitt kaj takega izgovoriti — to ni dostojno za govornika. (Ob tem je nastal velik nemir, krik in ogorčenje, da se je bilo bati, da vzkipi ljudska nevoľja).

Kot predsednik „Sloge“ priporoča slogo in predlaga, naj volilci izrečejo, da hočejo le takega kandidata, ki priznava krščanska načela z besedo in v dejanju.

Splošno pritrdjevanje, tudi od nasprotnikov. G. predsednik, Štrukelj pozove prisotne volilce naj izrečejo gosp. doktorju priznanje, ako vedo, da ga zasluži, in zaključí shod.

Sledilo je gromovito dolgotrajno odobravanje in živio-klici. Mej nasprotniki je bilo večinoma tiho, le g. učitelj Dominko je po vsi svoji moči v največji razburjenosti ugovarjal. Zato ga pa gotovo pohvali dolgoletni hišni in očetov prijatelj Andrej Gabršček. (Albert! Albert! kako kratek spomin!)

Dopisi.

Iz Št. Petra. — G. urednik! Kakor je razvidno iz zadnje „Gorice“, ste dobili že nekaj poročil o naših volitvah. Mi bi bili o nastopu „napredne“ stranke molčali, a ker sama čuti potrebo spominjati se nas v kalni „Soči“, zato moramo še nekaj besed spregovoriti. — Naprednega g. dopisnika zelo boli, da je sklical naš g. kaplan v nedeljo pred volitvami zaupen shod, kjer so si volilci sami izbrali svoje volilne može, zato mu predbaciva besede, katerih on ni govoril. G. kaplan ni rekel, da je „več kot krčmarji in čevljarji“, ampak je rekel, da ima on ravno tako pravico govoriti kakor kak krčmar ali čevljar in sicer že zaradi tega, ker je gotovo toliko ali pa morebiti več študiral kakor oni. Poleg tega je g. kaplan navel še več drugih razlogov, ki so ga dovedli do tega, da je sklical shod. Res je, da je rekel g. kaplan možem, da naj pokažejo vrata vsakemu liberalnemu agitatorju, ni pa šuntal ljudi k pobijanju, ampak jih je še opomnil, da naj bodo mirni, kar so volilci tudi storili: obnašali so se pri volitvah tako mirno in uzorno, da so osramotili „napredno“ gospoda, katera zna res zelo „olikano“ divjati. Vsled tega naj tudi „napredni“ dopisnik, (ki se strašno pohujšuje, ker se je neki zborovalec nekoliko ostreje izrazil glede rovanja z liber. agitatorji), pogleda okoli sebe **ter naj sodi**. — Skrajno zlobno pa je, kar pride na to na vrsto. Liberalni dopisnik hoče dati g. kaplanu nekaj naukov (katerih pa sam najbolj potrebuje), kako naj se obnaša v občini, dovoli mu milostno tudi volilno pravico (pri volitvah je bilo nekaj družega slišati), na to pa pravi, da bi bil moral on (g. kaplan) skrbeti, da bodo v imeniku vsi volilci! Torej g. kaplan naj skrbi za volilni imenik!!! Ali je on župan?? Ali je morebiti on sestavil volilni imenik? Odgovorite gospoda!!! Gosp. kaplan volilnega imenika niti videl ni, a tisti mož (!!!), ki se pritožuje, da ga ni vpisanega v vol. imeniku, je sam imel doma vol. imenik in sicer cel teden. — Kje je torej krivda?!

„Napredni“ dopisnik se tolaži, da če tudi so dobili z največjo silo dva moža, vendar je to zanje dobro znamenje, ker je na njih strani mladina — „njih up“. Res je sicer, da so imeli več mladih na svoji strani, a tudi mi nismo brez njih! „Njih up“ jim pa prav nič ne zavidamo. Mladine, ki se dá prodati za kozarec vina, ne zavidamo „napredni“ stranki: le imejte tak „up“ in trdno ga držite, da vam ne uide, zakaj tisti, ki se je dal prodati za kozarec vina, je gotovo tudi nasprotniku na prodaj, ako mu ponudi pol kozarca več! Eden prvih stebrov „vašega upa“ je govoril po porazu, da se dá vpisati v laško „lego“. Torej res lep up! — Nadalje piše „Soča“, da je bil pritisk od strani posojilnice na volilce velikansk, zraven pa preliva krokodilove solze, čes, zdaj vemo, čemu so klerikalci ustanavljali posojilnice. Hinavci! Kako se pa vi obnašate napram onim, kateri so proti vaši volji volili? V naši vasi imamo pričo moža, kateremu je vodja nar.-napredne stranke brez milosti iztirjal ves dolg, najbrže zato, ker ni hotel pri zadnjih volitvah zanj glasovati! In tacih izgledov bise dalo morebiti več navesti!! Pometajte torej najprvo pred svojim pragom!

Nesramna laž je nadalje, da bi se bilo v posojilnici pri odborovi seji sklenilo, da se iztirjajo vsi, kateri bodo volili z nasprotno stranko. O tem se pri odborovi seji ni govorilo, niti sklepalo, dasi bi se bilo lahko, saj bi se potem ravnalo po načelih „nar.-naprednega“ glasila, ki je pisalo, da ne more nihče zahtevati, da bi „narodno-napredna“ ljudska posojilnica podpirala ljudi, ki so zoper dr. Tumo in „narodno-napredno“ stranko. A tako ravnanje od naše strani bi bilo po teh „Sočinih“ načelih uprav opravičeno, že radi tega, ker je dr. Tuma eden glavnih nasprotnikov posojilnic po deželi ter vsega zadržnega življenja. —

Sklenem. Kakor smo zmagali sijajno v IV. kuriji, enako bi bili tudi lahko popolno zmagali v V. kuriji, ako bi se bili hoteli poslužiti **onih sredstev**, katerih se je poslužila „narodna“ gospoda, toda taka zmaga bi bila za nas sramotna, za nas žalostno spričevalo. Ako „napredna“ gospoda zida na take zmage, naj le, toda prepričana naj bo, da bo morala morebiti prej nego pričakuje, žalostno vzdihniti s pesnikom: „**Moj up je šel po vodi!**“

Iz Dornberga. Dne 16. in 17. t. m. imeli smo v naši županiji volitve volilnih mož za peto kurijo in kmečke občine.

Boj je bil srdit med nami in „liberalnimi“ Tumovci posebno za peto kurijo. Toda „liberalci“ so slavno propali. Naši so imeli do poldne 185 glasov; Tumovci 5. Nasprotniki so se našim volilcem posmehovali češ, zdaj so volili le naši „fajtarji“, popoldne pa pridejo generali z armado. In res. Po poludne še pred dvema pripelje čez Prvaški most znani general iz Prvačine „vse kar leze ino grede“ kakih 150 bojnikov, čez Zaloščanski most pa primarsira drugi general z kakimi 15—20 grenadirji. Temu se pridruži še domači kolonelo s svojimi šarži. Te tri armade so bile tako gotove zmage, da si jim to iz oči in obraza bral. Saj se je šlo pa tudi za 5 hekto vina, kakor pravijo, v katerem bojo zmago obhajali. Pač medvedova koža! Nič jim ni tudi pomagala obrabljená parola: Proč s f....

Kmaló po 7. uri zvečer razglašen je bil izid volitve. Od 445 oddanih glasov dobili so naši možje 259, liberalci pa 186 glasov, toraj je znašala naša večina 73 glasov. Naši vrli fantje pevci so nato zapeli „V boj“ in „Hej Slovani“, ter so posebno krepko naglašali besede: „Črna zemlja naj pogrezne tega, kdor odpada“. Urnebesni živio-klici so se razlegali v noč za bežečimi generali in čez Vipavo potisnjenim nasprotnikom. Drugi dan 17. pa so bile volitve za kmečke občine končane že v dveh urah. Nekaj nasprotnikov je prišlo pogledat, pa odšlo. Ustrašili so se naše armade. Naši so dobili kakih 140 glasov, Tumovci pa — nobenega. Čast vsem tistim fantom in možem, ki so neustrašeno delali in glasovali za pošteno stvar.

Politični pregled.

Car Nikolaj II. bolan.

Ruski car Nikolaj II. je obolel za legarjem (tifus). Ta bolezen je sicer nevarna, pa sodeč po uradnih poročilih, se pri carju bolezen razvija povoljno in se nahaja cesar že na potu ozdravljenja, vendar pa sodijo razni listi, da je carjevo stanje slabše, nego bi se dalo sklepati iz uradnih poročil. Ti listi pravijo namreč, da je že to dejstvo značilno, da se o carjevem zdravju sploh izdajajo uradna poročila, kar se na Ruskem dvoru običajno do skrajnega trenutka ne stori.

Udova-carica Marija Feodorovna, mati carjeva se je mudila na dvoru na Danskem v Kodanju s svojim sinom prestolonaslednikom Mihaelom, a vrnila se je te dni naglo s sinom vred v Petrograd, in od ondod k carju v Livadijo, kar bi kazalo, da zdravstveno stanje carjevo ni tako brez nevarnosti. Sicer je pa car zdrave telesne konstitucije in ni prebil dozdej še nobene težke bolezni in je torej upanje, da preboli srečno svojo sedanjo bolezen. To bi bilo pa prav iz sreča želeto, kajti ravno sedaj nahaja se Rusija z ozirom na kitajsko vojno v izvenrednem političnem položaju in bi njegova

smrt lahko imela za Rusijo težavnih posledic. Car ima tri hčerke in se nahaja carica v blagoslovljenem stanu. Ženske pa nimajo v Rusiji pravice do prestola. Potemtakem, ako bi car ostal brez možkega nasledstva, bi bil njegov naslednik na prestolu njegov brat Veliki knez Mihael, ki se nahaja zdaj v 22 letu svoje starosti. Ako bi pa carica povila možko dečo, bi se mu moralo postaviti regenta, a regentstvo bi pa bilo jako dolgotrajno. Upajmo, da se carjevo stanje obrne na bolje in da bode Rusija rešena neprijetnosti. O uzroku carjeve bolezni krožijo vesti, da je car pil neko slabo vodo, vsled česar je obolel na trebušnjem tifusu, neke druge vesti pa pravijo, da je bil car baje ostrupljen. Bolezen se razvija normalno in je upati, da car ozdravi, ako se ne pojavi h kratu kaj izvenrednega.

Vojna na Kitajskem.

Pogoji, za kakršne so se zjediniли zastopniki velevladi, da jih stavijo kitajski vladi, so taki, da bi pomenili naravnost ne samo veliko ponižanje, marveč tudi pogin Kitajske v gospodarskem in narodnem oziru. Ti pogoji se glasé: 1. Kina naj postavi spomenik umorjenemu nemškemu poslaniku Kettelerju, ki je svojo smrt sam zakrivil s tem, da je nečuvno žalil in izžival kitajske oblasti, k temu naj bi se kitajska vlada še morala oprostiti osebno v Berlinu po kakem kitajskem cesarskem princu; 2. obsodi naj se na smrt in obglavi 11 višjih uradnikov in princov, ki so ob enem najboljši kitajski vojskovodje; 3. v onih krajih, kjer so se pojavili prvi upori, naj se vsakih pet let preiskuje razmere; 4. odpuste se naj se iz službe in kaznujejo vsi uradniki, ki ne bodo hoteli storiti v bodoče vsega, da se preprečijo upori; 5. Kina plačaj odškodnino, ki jo določijo velesile; 6. odpraviti je Čunglijamen in ga nadomestiti z ministerstvom za zunanje zadeve; 7. omogočiti je s kitajskim cesarjem občevaranje; 8. vse utrde v pristaniščih je podreti in prepovedati uvoz orožja in streljiva; 9. poslaništva v Pekingju imajo dobiti stalno stražo, enako naj se poskrbi za varno zvezo Pekinga z morjem; 10. v celem cesarstvu naj bodo skozi 2 leti na biti cesarski ukazi, ki prepovedujejo gibanje boksarjev.

Ako bi kitajski dvor sprejel te pogoje, izročil bi cesarstvo popolnoma pod kuratelo inozemcev in se moral odreči vsaki samostojnosti. Zlasti točke 4. in 7., vsled katerih bi smeli inozemci se popolnoma prosto gibati na škodo kitajskemu narodu in vnanji diplomati uplivati na cesarja, kakor bi bilo v korist inozemcev, so take, da bi Kitajska podpisala z njimi smrtno obsodbo sama sebi, ako bi jih sprejela.

Ali kitajski dvor o teh pogojih gotovo ne bode hotel ničesar slišati in kako zelo misli upoštevati te pogoje, kaže že to, da je te dni dala cesarica obglaviti 15 Angležev, ki so se le drznili uplivati na cesarja, da se naj vrne v Peking. Kitajski dvor ostane na svojem stališču sovraštva proti inozemcem, zlasti Nemcem in Angležem ter se bode odmikal čedalje globočje v notranje širnega cesarstva, dokler se velevladi ne naveličajo trošiti milijone za postopanje največjega vojaštva po žolti kitajski zemlji. Kaki stroški morajo velevladim narasti, se da sklepati iz tega, da je Nemčija za vzdrževanje svojih 19.000 vojakov na Kitajskem najela že 152 milijonov posojila, katere mora dovoliti državni zbor. Ako se Nemci nadejajo, da spravijo v poplačanje stroškov na boben kitajsko cesarstvo, se zelo motijo. Kitaj lahko vztraja še leta in leta, ako bi se vmes ničesar drugega nemilega ne pripetilo velesilam.

Najmanj pa bodo inozemci dosegli pri kitajskem dvoru s počenjanjem nasproti kitajskemu narodu, kakoršno objavljajo pa raznih trgih, mestih in vaseh in ki kaže Evropejce nič manje barbare kakor so Kitajci, dasi so prvi — krščeni, a poslednji ne. Dne 10. t. m. so si Rusi osvojili arzenal severozahodno od Yung-Tsina, pri tem so dobili veliko denarja in orožja. Ubitih je 200 Kitajcev, Rusov nič. V okolici Tientsina so se zopet prikazali boksarji, s katerimi je imelo mejnarodno vojaštvo posamezne spopade.

Na severu Kitajske je nastalo deževje, ki otežuje delo na železnicah. Pri Šangajkvanu so zadeli Rusi na četo 6300 boksarjev, katere so razkropili, padlo je okoli 150 boksarjev, a tudi Rusi so imeli izgube.

Domače in razne novice.

Volilno gibanje. Ta teden bo volilni boj odločilen, kajti volilo bode v vseh treh političnih okrajih, namreč v goriškem, tolminskem in sežanskem največ občin. „Naprednjaki“ postajajo od dne do dne silovitejši in drznejši, da reče se jim lahko: nesramni. Nikdar bi se nam

ne bilo sanjalo, da zamore dvojica ljudi, boreča se za svoj žep in za svojo častilakomnost, vjeti v svoje zanjke toliko ljudi ter jih upreči v svojo službo. Ali večina našega ljudstva še vendar ni zgubila glave in za to se opazja v zadnjih dneh mnogo upora proti hajduškemu postopanju nekterih zbesnelih zasleplencev in pa takih ljudi, ki se dajo za par grošev udobiti za vsako stvar, naj si bode še tako nepoštena.

Mi radi verujemo našim poštenim ljudem, da se jim gabi iti na volišče ter biti tam izpostavljenim najsurovejšim poglavskega napadom ljudi, ki so že davno dali slovo sramožljivosti in vsakemu čutu dostojnosti. Ali dobra stvar zahteva in je dolžnost vsakega moža, da se takih napadov ne straši, marveč da se poda neustrašeno voliti take volilne možé, ki bodo dali svoj glas kandidatu, ki ni mož one stranke, ki tako nesramno postopa in ki si hoče s takim podlim nastopanjem priboriti zmago in sicer zmago ne dobre reči. Zato ponavljamo, da je vestna dolžnost udeležiti se volitev ter zabraniti škandal, katerega hoče „napredna“ svojat provzročiti v naši, deželi v škodo in sramoto našega goriškega slovenskega ljudstva. Torej poštenei slovenski možé, vsi in povsod na volišče!

Občinarji nakelske županije na goranjem Krasu, največje občine na Krasu so si osvetlili lice, pokazali so, da nočejo biti nehvaležni možu, kateri se je uspešno potegnil za nje, kadarkoli so se obrnili do njega. Kakor nam poroča brzojav, je bila tam preteklo soboto zmaga naša na celi črti, da se poslužimo „Sočinih“ besed. Živeli zavedni volilci! —

Kraševci ostalih občin, sledite tudi Vi brez izjeme vrlim Nakelčanom, pokazite svetu, da ste možje trdni kot Vaše kraške skale in da se ne daste omajati od vsake sapice, naj pride ta od koder koli! — V Dornbergu so naši zmagali tudi v kmečkih občinah; v Vrtojbi, kjer so imeli naprednjaki zmago v žepu, so zmagali naši v obeh skupinah. Tudi Volčani so volili kot razsodni možje ter si izbrali volilne možé našega mišljenja.

Kakor mu kaže. G. dr. Tuma je pisal lani 1. septembra v „Soči“: „Vedno sem bil prepričan, da brez skupnega delovanja vseh stanov, in v prvi vrsti duhovščine in učiteljstva, ni mogoče med goriškim ljudstvom doseči velikih uspehov. Tako je pisal v javnem listu. V zasebnem pismu pa je 7 dni kasneje razkril svojemu prijatelju, da misli „skupno delovanje vseh stanov“ razdreti ter se okleniti tistega stanu, s katerim najlože doseže „političen preobrat“, t. j. svoje politične namene. 8. septembra pr. 1. piše namreč prijatelju soščolcu: „Ako bom snoval kako politično stranko, oklenem se trgovcev in obrtnikov, ali veleposesnikov, ne morda iz predilekcije, ampak, ker imam iz organizacije teh stanov upati na politični preobrat.“

Pomisljeval ni dolgo, kaj naj bi storil. Odločil se je za „politični preobrat“, ne brigaje se za skupno delovanje stanov, od katerega so odvisni uspehi goriških Slovencev. Nekoliko časa je omahoval, ali naj bi se oklenil veleposesnikov ali trgovcev in obrtnikov. V „Soči“ je pričelo ščuvanje stanu proti stanu. Učiteljem svetuje „Soča“, naj se naslonijo ali na stran svobodnih posestnikov ali na duhovniško stran; posestnike ščuje proti duhovstvu in učiteljstvu, ubozega kmeta trpina pa proti plemstvu in duhovščini. Končno se je oklenil g. Tuma trgovcev in obrtnikov, ne iz predilekcije, ampak zato, ker je upal s pomočjo tega stanu na vrh splezati. „Soča“ je začela zdaj trgovce in obrtnike še bolj hvalisati in povzdigovati, duhovnike pa napadati in poniževati.

Trgovce in obrtnike imenuje dne 5. dec. „vredne nosilce kulture in omike od pamtike“, o duhovščini pa pravi 3. febr. t. l. da je ta stan s plemstvom vred izsesaval od pamtikev sem ubogega kmeta od rojstva do smrti!

Učiteljstvo straši po eni strani „s klerikalnim jarmom“, po drugi strani pa mu obeta zlate gradove.

G. Tuma je zdaj popolnoma pozabil na svoje lanske besede, da so uspehi med goriškim ljudstvom v prvi vrsti odvisni od skupnega delovanja duhovščine in učiteljstva; njegovo glasilo kliče v zadnji številki vse učiteljstvo na krov — v boj proti „klerikalnemu zmagu“! In zakaj vse to? Ker to g. Tumi kaže! On hoče doseči „politični preobrat“, t. j. on hoče izpodrinuti našega Gregorčiča. Da sta vsled tega boja izginila iz dežele mir in sloga, da je skupno delovanje vseh stanov v prid našemu narodu postalo skoraj nemogoče, da se našemu ravnu in kavsu naši narodni nasprotniki škodljivo smejejo: kaj to dé? G. dr. Tuma hoče imeti svoj „politični preobrat“!

In zopet dr. Tuma! V dopisu iz Črnič v zadnji štev. našega lista je stalo pisano, da je dr. Tuma rekel, da „mora iti“ namreč z njegovo izvolitvijo, tudi če bi zapravljal svojo palačico. Mi pa ne moremo verjeti, da bi bil — dr. Tuma kaj takega rekel, ker Tuma ni lastnik nikake — palačice, o tem se vsakdo lahko prepriča v zemljiški knjigi. Hiša, v kateri stanuje dr. Tuma in na kateri stoji zapisano „svoja hišica svoja voljica“, ni lastnina dr. Henrika Tume, v njej ima dr. Tuma sicer lahko svojo — „voljico“, a hiša njegova ni. Zato je pa tudi skoro neverjetno, da bi bil on v Črničah kaj takega rekel.

O dr. Tumi pišemo vedno in to z vso pravico, da je — mož, kakor mu kaže. Tako je tudi dr. Tumi kazalo, da je v 77. št. „Soče“ z dne 26. sept. 1899 pisal, da je — izstopil iz učit. službe zaradi tega, ker so ga proganjali iz — narodnih ozirov. To pa najbrže ni bilo popolnoma resnično, ali kazalo mu je, da je takrat tako pisal. Danes bi pa morebiti dr. Tumi kazalo resnično pisati, zaradi česar je moral izstopiti med letom iz učiteljske službe. ...

Kajti, ako bi pisal resnico, pridobil bi si najbrže srca — soc. demokratov, ki niso v sedanji volilni borbi za V. kurijo brez pomena. ...

Socijalni demokrati bi, ako bi jim dr. Tuma resnico govoril, koj pokazali figo Kristanu in vili „mučniški venec“ dr. Tumi s tem, da bi mu oddali svoje glasove in mu pomagali do mandata.

Narodnost narodno-naprednih učiteljev. — „Učiteljski Tovariš“, ki je glasilo tudi goriških narodno-naprednih učiteljev, in v kateri list, ako se ne motimo, prav pridno dopisuje nek — steber „narodno-napredne“ stranke, piše: „Ako smo prav poučeni, so si izbrali udje deželnega učit. društva za Goriško in Gradiščansko kot svoje glasilo „Deutsch-östr. Lehrerzeitung“ — kar je popolnoma prav; malenkost, da ta časopis malce bolj vleče na deutsch-national, se lahko prezre!“

Nič se ne bi čudili, ako bi nemški „Schulverein“ nagradil to glasilo „narodno-naprednih učiteljev in tudi učitelje same. In za takimi ljudmi naj hodi naše slovensko ljudstvo in ti ljudje imajo še obazra, da jim je nad vse naš narodni obstanek!! Kaj pravi k temu dr. Tumovo glasilo?

Alle Mann an Bord! Vsi na krov! Tako kliče zadnja „Soča“ z „Učiteljskim Tovarišem“ vred naše učiteljstvo na boj za svojega „soli in učiteljstvu prijaznega in naklonjenega“ kandidata. Da bode učiteljstvo vedelo, kako mu je ta prijatelj naklonjen, zdi se nam vredno, priobčiti to-le: Pred par leti, ko je napravila slovenska goriška Čitalnica svoj izlet v prijazno vas Št. Maver. se je dr. Tuma, vračaje se od tega izleta, pogovarjal z nekim izletnikom o raznih deželnih zadevah. Prišel je pogovor tudi na učiteljstvo. Dr. Tuma je rekel, da se mu zboljšanje učiteljskih plač ne zdi tako pereče vprašanje, ker sedanje učiteljske plače po njegovem mnenju popolnoma zadostujejo, posebno ako mislimo na — material, iz kakršnega obstoji naše sedanje učiteljstvo. Rekel je namreč: „Ti ljudje končajo ljudsko šolo, grede eno leto v Kobarid, a od tam za par let v Koper in iz Kopra prihajajo med svet na pol omikani. Za take ljudi dosedanje plače popolnoma zadostujejo, z ozirom na to, da si pridobe tudi postranskih služkov kakor n. pr. za — orgljanje in za občinsko tajništvo; sicer jim pa tudi ljudstvo, ako znajo biti z njim, vsega znese na dom. Pristavljaj je dr. Tuma tudi, da ne stoji nikjer zapisano, da bi moral učitelj — vsak dan meso jesti. Učitelji, — to je torej oni vam „prijazni in naklonjeni“ prijatelji! Poslušajte torej glas bojne trombe: „Alle Mann an Bord! — Vsi na krov!“ in če si kdo pri tem tudi — glavo razbije! Saj se bo žrtvoval za „prijaznega in naklonjenega“ mu — prijatelja.

Kandidat za kmečke občine v Furlaniji. V nedeljo popoldne je imel svojo sejo volilni odbor italijanske liberalne stranke, ter je postavil za kandidata v kmečkih furlanskih občinah inženerja Jakoba Antonellija iz Červinjana. Ker kandidira v furlanskih kmečkih občinah tudi bivši državni poslanec župnik Zanetti, nastane torej med italijanskimi konservativci in liberalci v Furlaniji huda volilna borba in konservativna furlanska stranka dokazati bode morala pri tej volitvi, koliko upliva še ima med furlanskim ljudstvom. Za mesta in trge in za veleposrestvo ostala sta stara dva kandidata, Lenassi in Verzegnassi, za V. kurijo pa so postavili Diega Finettija.

Vipavska železnica. „Eisenbahn-zeitung“ poroča, da se v najkrajšem času odda v najem delo za gradnjo Vipavske železnice in sicer še v teku tega leta. Dovršena bode železnica tekom bodočega leta 1901.

Izločenje občin iz jednega ter priklopljenje k drugemu sodnijskemu okraju. — Ministerstvo za notranje reči je na priporočilo merodajnih oblastnih dovolilo, da se s 1. marcem 1901 izločita občini Šjak in Koprija iz kopenskega sodnijskega okraja ter priklopita k sežanskemu.

Zakonski načrt o najemniškem krajearju — nepotrjen. Ministerstvo za notranje reči je vrnilo deželnemu odboru zakonski načrt o najemniškem krajearju za mesto Gorico z opazko, da ga ni moglo predložiti v Najvišjo sankeijo. Razlogi, katere navaja ministerstvo v svojem dopisu, zaradi katerih ni moglo predložiti omenjenega zakonskega načrta v Najvišje potrjenje, soglašajo popolnoma s predlogi deželnega poslanca g. Grče, katere je stavil v seji deželnega zbora, ko se je sklepalo o tem načrtu in katere je italijanska večina odklonila.

Prespal vožnjo okrog sveta. — Minulo nedeljo so igrali v tukajšnjem gledališču igro, ki ima naslov: „Potovanje okoli sveta v 80 minutah“. To znamenito igro je hotel videti tudi neki Anton Cecut, kovaški pomočnik pod Gradom in privoščil si je vstopnico za na galerijo. Igra se prične, toda Cecut se je jel dolgočasiti, — bil je razočaran, ni našel tega, kar je pričakoval. Ker ga stvar ni prav nič zanimala, naslonil se je na ograjo sedeža, podložil roke pod glavo in zaspal. A zaspati je moral že dokaj trdno, kajti kmalu se je na odru začel vsakovrstni špetakel: drdranje vlačkov, hrup različnih narodov okoli te zemlje, boj z divjaki, krik in šum, katoršnega si je misliti mogoče na tej nemirni zemlji. No in naposled se razpoči še parni kotel na ladiji, na kateri se je vozil tisti Anglež, ki je šel za stavo okoli sveta, da se vrne nazaj v 80 dneh. Toda ves ta hrup in silni smeh v gledališču ni bil zato ti glasen, da bi vzdramil Cecuta iz trdnega spanja. Nazadnje je poteklo 80 minut in igre je bilo konec, ljudje so odšli, luči so pogasile. A Cecut je spal dalje na svojem sedežu naslonjen z glavo na roki. A s tako trdim spanjem gotovo niso bile zadovoljne gledalske podgane, ki so sicer vajene uprizorjati nemoteno svoje nočne igre po stolah in klopih gledališča, na čemer jih je zdaj najbrže izdatno motilo — smrčanje Ant. Cecuta. Naposled se ta le zbudi, — bilo je že proti jutru. Toda zdaj ni vedel, kje se nahaja in ozira se okrog po mračnem prostoru, dočim so mu udje trudni in otrpli. Konečno se zave svojega položaja: v gledališču je, prespal je igro in vso noč! Zdajci začuje nek šum in ropot, — prišli so delavci v hišo, ki delajo nad kavarno na nekih popravkih. Trka na vrata in poprosi, da mu odpro. Ves potrpet se izmuzne iz gledališča, in se poda na delo. —

Dobro ga je plačal. — V petek proti večeru je šel mi no svojo pot po obcestni stezi proti kolodvoru nek kmet. H kratu se zaletel od zadelj vanj nek biciklist in kmalu bi ga bil — premaknil. A kmet, ne bodi len, se obrne in prisloni biciklistu tako preko njegovega telesca, da se je zvrnil v jarek, kjer se je neusmiljeno oblatil. Biciklist se je rotil in klel kmeta, ta pa je šel dalje svojo pot, kakor da se ni nič zgodilo. Biciklist, ki se je le s težko pobral iz blata, se je moral zadovoljiti s tem plačilom, sicer je bila zanj nevarnost, da še pride v dotiko z oblastjo, katera strogo prepoveduje voziti z biciklom po pešpotih, kar se pa v Gorici le premnogokrat zgodi! Pisec teh vrst je videl že večkrat samega župana goriškega voziti se z biciklom po prepovedanih potih, kakor da bi za njega ne veljala prepoved!

Nesreča. — Andrej Pavlin star 43 let, doma iz Grgarja, ki ni imel še nikoli puške v roki in bi bil pa vendar enkrat v svojem življenju rad vstrelil s puško, je naprosil svojega prijatelja, naj mu vendar posodi puško, da jedenkrat ustrelí. Da bi pač tega nikdar ne bil storil! Ko ustrelí, razpoči se cev in odnese revežu dva prsta. Morali so ga prepeljati v bolnišnico.

Porotne obravnave. — Včeraj je bil obsojen Josip Stanič, star 24 let iz Kambreškega zaradi zločina posilstva na 4-letno ječo. Zagovarjal ga je dr. Gruntar.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. V mesecu oktobru t. l. je bilo pri Ljubljanski kreditni banki vloženo na knjižice in tekoči račun kron 34.274334 h ter vzdignjeno K 79.76159 h. Stanje vseh vlog dne 31. oktobra K

536.522.01 h. Splošni promet prvih dveh mesecev, to je za mesec september in oktober skupaj, znaša pa K 10.029.985.

Nemška kultura. — V Celju se je bil poročil g. dr. A. Bevk s Slovenko Ano Žimijakovo. Med poroko je prusaška mularija pred cerkvijo tulila in kričala, potem pa še hotela siloma udreti v cerkev. S tako kulturo se ponasajo Nemci. Res, daleč so prišli.

Žid Hilsner obsojen na smrt. — Dne 14. t. m. je bila torej zaključena v Pizeku na Češkem porotna razprava proti židovskemu morilcu krščanskih deklet Leopoldu Hilsnerju. Porotniki so ga spoznali sokrivim umora Marije Klime; glede umora Ane Hirsler pa je glasovalo devet porotnikov za krivdo, trije proti. Sodišče je obsodilo Hilsnerja na smrt na vislicah.

Zaključenje pariške svetovne razstave. — 13. t. m. ob 11. dopoldne so zaključili svetovno razstavo v Parizu, ki je bila zadnja, a tudi najkrajša v tem stoletju. Odprta je bila 213 dni; obiskalo jo je 52 milijonov ljudi; to je pa tudi največje število obiskovalcev, kolikor jih je imela katerakoli svetovna razstava; še zadnji dan je bilo 370.354 ljudi v razstavi. Od 55 milijonov obiskovalcev je plačalo ustopnino 49 milijonov, ki so donesli v razstavi fond 120 milijonov frankov. Razstava ima ogromen dolg, katerega bo odbor skušal pokriti baje z najemom raznih poslopij na razstavi, a svojo čast je Francija s to razstavo venderle rešila, da si so se na vse možne načine prizadevali Prusi, Angleži in — anarhisti, da bi razstavi škodovali.

Obsojen anarhist. — Napadalec na perzijskega šaha v Parizu François Salson je bil te dni obsojen na dosmrtno ječo. Življenju nevarni prismojenec je rekel pred sodiščem, da je hotel umoriti že bivšega francoskega predsednika Casimirja Perierja, a se je naveličal nanj čakati za nekim grmom. Ko pa je bil usmrten italijanski kralj, je v svoji sobi od veselja plesal.

Hrvat milijonar v Ameriki. — Dasi na tujem tudi Slovan zna pridobiti ogromnega premoženja, dokazuje sledeči slučaj. Hrvat Nikola Mihanović iz Dalmacije se je pred 36 leti naselil v Buenos Aires v Argentini in ima danes toliko premoženja, da je zamogel kupiti vse brodeve južno-amerikanske brodovne družbe. Mihanović je znan pod imenom argentinski Vanderbilt.

Izjava.

Poročevalec sobotne „Soče“ z dne 17. t. m. je videl v volilni komisiji v Dornbergu dne 16. t. m. pri volitvi zaupnikov za V. kurijo same klerikalce. Sicer ne moremo umeti, koga smatra poročevalec klerikalcem, ali mogoče one, ki se ne dajo voditi na vrvič po lovskih psih revolucijskih reformatorjev, nasprotnikov svetovnega miru in reda? Se jako moti! Zaupajoči v svojo zdravo razsodnost, smo in ostanemo jedino Slovenci, zvesti Bogu, domovini in cesarju.

V Dornbergu, 18. nov. 1900.

Volilna komisija.

Kolesarji pozor!

Podpisani naznanja gg. kolesarjem, da ima v zalogi dvokolesa iz najboljšega materijala po jako nizkih cenah, in sicer od 170 kron (85 gld.) naprej opremljene z vsemi potrebščinami (komplet). — Ob enem priporoča gg. krojačem in šiviljam svojo veliko zalogo raznovrstnih šivalnih strojev najnovejših sistemov od 48 kron (24 gld.) naprej. — Poroštvo 5 let. — Daja tudi na obroke.

Z odličnim spoštovanjem

Martin Šuligoj,
urar v Kanalu.

Riccardo Brass,

Gorica, ulica Vetturini hiš. št. 11,
priporoča svojo bogato zalogo
vina in špirta na debelo.

Tehtnice, mere in uteže preskuša ali cementira

podpisani izdelovalec tehtnic.

Priporoča se za vse v to stroko spadajoča dela in poprave gg. trgovcem in obrtnikom po jako zmerni ceni.

Zaloga tehtnic, decimal, ciklov vseh sistemov od 50—300 K.

Karol Komel,

Gorica, Semeniška ulica št. 8.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar,
Semeniška ulica št. 6,

ima bogato zalogo raznovrstnih
klobukov

ter toči v svoji krčmi

pristna domača vina

in postreže tudi z jako ukusnimi
jedili.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Prva slovenska odlikovana krojaška delavnica
v Gorici.

Anton Krušič,

krojaški mojster in trgovec v vrtni ulici
hiš. št. 10.

Izdeluje vsakovrstne moške obleke po vsakem kroju
in za vsaki stan.

Ima tudi zalogo domačega in angleškega sukna
vseh vrst za vsak letni čas.

Naročila iz mesia in z dežele sprejema in jih
izvršuje hitro in točno.

Daje tudi na mesečne obroke po pogodbi.

Odlikovana tovarna

1894.

1891.

1894.

vsakovrstnega pohištva.

Ivan Doljak, Solkan pri Gorici

v lastni hiši. — Lastne žage. — Ustanovljena l. 1891.

Zaloga

vsakovrstnega pohištva, kompletnih spalnic, jedilnic in sprejemnic, od najnavadnejšega do najfinejšega sloga; vsakovrstnih slik, zreal, okvirjev in stolic, kakor tudi vseh tapetarskih izdelkov. — Zaloga vsakovrstnih desk iz mehkega in trdega lesa; velika zbirka obkladkov (remeša) in strugarskih izdelkov, kakor tudi vseh k mizarski, strugarski in tapetarski stroki spadajočih potrebščin.

Blago se razpošilja na vse kraje prosto železniška postaja goriška.

Jamči se za točno postrežbo. — Brez konkurence!

„NARODNA TISKARNA“

v Gorici — ulica Vetturini št. 9 — v Gorici

Preskrbljena je z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času

po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton in na papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegantnih ter osmrtnice v velikih in manjših oblikah.

„Narodna tiskarna“ tiska

„GORICO“, „NAROD“ in „Primorski List“

„Gorica“

izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone

„Narod“

izhaja vsaki drugi petek ter velja celoletno 1 krono 60 vinarjev, polletno pa 80 vin. Kdor naroči 10 iztisov pod enim naslovom dobi 11. po vrhu.

„Primorski List“

izhaja vsak četrtek in stane celoletno 6 K polletno 3 K, za manj premožne celo leto 4 K.

„Narodna tiskarna“ ima v zalogi vse tiskovine

Tiskovine za duhovnije, županstva in dr. urade na močnem papirju.

Pismana naročila tiskovin se izvrše z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po naj-
kulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti
nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzni izgubi.

Promese k vsem zrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog

na vložne knjižice, na tekoči račun in na
girokonto s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge
do dne vzdiga.

Eskompt menjic najkulantneje. — Borzna naročila.